

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. II. In quo consistat gratia actualis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

ipse actus: sic S. Augustinus de corr. & gratia c. 12. ait, alimentum esse, sine quo non vivitur, quamvis cum eo non necessarîo vivatur; potest enim abundans alimentis mori: e contra ait, beatitudinem (intelligendo formalem) esse auxilium quo; quia, qui eam habet, non potest non esse beatus. Gratia sufficiens est, cum qua possumus agere: & quidem pure sufficiens est, cum qua quidem possumus agere, sed ex nostra culpa non agimus.

Gratia efficax potest duplici in sensu accipi: vel, ut significet tantum auxilium, quod in se habet vim, virtutem, potentiam, seu efficaciam in actu primo, sicut e. g. sol est causa efficax caloris, licet sæpe ab eo producendo impediatur: item medicina est efficax, etsi non sumatur, vel aliquando ob alia impedimenta sanitatem non efficiat. Et in hoc sensu omnis gratia sufficiens est efficax: alias enim repta non sufficeret, ut recte probat Reverendissimus Knippenberg Inquisitor Colonienf, ex ord. D. Dominici in opusculo contra librum auctoris anonymi a. 3. Neque nos hoc negamus, quando negamus, ad eliciendum actum bonum prærequiri necessariò gratiam efficacem: imò in hoc sensu gratiam efficacem necessariam esse, atque semper dari, quando homo est proximè liber ad actum bonum, contra Janenistas constantissimè contendimus. At verò negamus, prærequiri ad actum bonum gratiam efficacem in alio sensu, in quo antonomasticè à Theologis accipitur, quando gratiam efficacem simpliciter dictam indigere volumus: tunc enim intelligitur gratia efficax, seu efficitrix actui, sive quæ infallibiliter post se trahit actum bonum, in ordine ad quem datur: & talem negamus necessariam esse; quia, etsi actus non sequatur, potuit tamen auxilium præcedens verè sufficiens fuisse.

ARTICULUS II.

In quo consistat Gratia Actualis.

15. **D**Uæ sunt celebriores sententiæ hac de re. Prima Thomistarum cum Alvarez disp. 74. de auxiliis, qui dicunt, gratiam excitantem, prævenientem, vel etiam adjuvantem, non solum stare in actibus vitalibus indeliberatis, intellectûs, & voluntatis: sed etiam in qualitate mortua, supernaturali, essentialiter fluida, sive transeunte cum actibus, ad quos movet per modum physici impulsûs, & ad quos effectivè concurrunt: quàmque qualitatem DEUS nobis, juxta istos auctores, infundit ad hoc, ut illas illustrationes, & inspirationes indeliberatas, utpote actus intellectûs, & voluntatis, producamus.

Alter sententia est eorum, qui dicunt, gratiam excitantem, & prævenientem, stare in ipsis actibus vitalibus sanctarum illustrationum, & affectionum, quas DEUS producit in nobis sine nobis liberè, aut moraliter cooperantibus; quamvis ad eas, utpote actus immanentes, potentia nostræ physice, sed indeliberatè concurrant. Ita Suarez l. 3. de auxiliis gratia c. 4. n. 2. Tannerus, Amicus, Oviedo, Arriaga, aliique ex nostris, & externis: imò juxta Suarez ibidem communiter etiam antiqui Theologi.

R.P. Ant. Mayr, Theol. Tom. I.

16. Dico cum hac secunda sententia. Omnis gratia interna excitans, aut præveniens ad opera salutaria, saltem in hac providentia, consistit in solis actibus vitalibus, seu illustrationibus intellectûs, & affectionibus voluntatis: non autem in qualitate non vitali. Probatur. In quo consistat gratia, in hac providentia, debet desumi ex Conciliis, & Patribus, nec debet alia aditui, quàm quæ ab his traditur: atqui à Conciliis, & Patribus, non traditur alia gratia, quàm quæ consistit in actibus vitalibus: ergo, ma. videtur innegabilis; cum doctrina de gratia delumenda sit tota, ex revelatione Divina, & Sacra Scripturæ sensu, per Concilia, & Patres explicato.

Probatur mi. in primis ex Tridentino, quod sess. 6. c. 5. ita habet: *Declarat Sancta Synodus præterea, ipsius justificationis exordium in adultis, à DEO per Christum JESUM præveniente gratia, sumendum esse, hoc est, ab ejus vocatione, qua, nullis eorum existentibus meritis, vocantur, ut, qui per peccata à DEO averti erant, per ejus excitantem, atque adjuvantem gratiam, ad convertendum se, ad suam ipsorum justificationem, eidem gratia liberè assentiendo, & cooperando, disponantur, ita, ut tangente DEO cor hominis, per Spiritûs sancti illuminationem, neque homo ipse nihil omnino agat, inspirationem illam recipiens; quippe qui illam & abicere potest: neque tamen sine gratia DEI, movere se ad justitiam coram illo, libera sua voluntate possit.*

Ex quibus verbis habetur, gratiam excitantem esse vocationem: atqui vocatio non est qualitas mortua, sed actus vitalis, per quem cognoscimus voluntatem DEI, & illuminamur internè. Ex istdem habetur, gratiam, per quam DEUS tangit, seu movet cor hominis (non materialiter, sed spiritualiter) esse illuminationem: hæc autem illuminatio interna, seu illustratio, aliud non est, quàm cognitio in intellectu producta, per quam supernaturaliter cognoscimus, quid sit bonum, ac honestum. Pariter Concilium Senonense decreto 15. de libero arbitrio, dum voluntatem humanam gratiâ juvari tradit, id magis explicans dicit, eam interiori quodam, & occulto secretioris inspirationis afflatu contactam, sese convertere ad DEUM. Sic etiam Cælestinus I. epist. 1. ad Episcopos Gallie de gratia ait: *Præparatur voluntas à Domino, & ut boni aliquid agant, paternis inspirationibus suorum ipse tangit corda fidelium.*

17. Probatur eadem min. ex Patribus, præsertim ex S. Augustino, cujus auctoritas in materia de gratia præ aliis magna est, & qui variis locis gratiam in actibus vitalibus stare asserit. Sic l. de spir. & liter. c. 34. *Visorum suasionibus agit DEUS, ut velimus, & ut credamus, & l. 2. de peccat. merit. & remiss. c. 17. Ut autem innotescat, quod latebat, & suave fiat, quod non delectabat, gratia DEI est. & c. 19. Cum autem ab illo illius adiutorium deprecamur, ad faciendam, perficiendamque justitiam, quid aliud deprecamur, quàm, ut appareat, quod latebat, & suave fiat, quod non delectabat* (Editio Antverpiana habet: *ut aperiat, quod latebat, & suave faciat, quod non delectabat*: quæ verba à prioribus sensu non discrepant) ubi particula *quid aliud*, per interrogationem addita, significat idem, ac *nihil aliud*: adeoque ex S. Augustino gratia illa non est aliud, quàm illuminatio,

M

minatio,

minatio, & inspiratio vitalis. Similia habet alibi, quæ per decursum hujus tractatus plura afferemus. Eodem modo gratiam explicat S. Prosper l. 2. de vocatione gentium c. 26. Gratia quidem DEI in omnibus justificationibus principaliter præminet, suadendo exhortationibus, monendo exemplis, terrendo periculis, incitando miraculis, dando intellectum, inspirando consilium, corque ipsum illuminando, & fidei affectionibus imbuendo. item S. Cyrill. l. 4. in Joannem c. 6. dum ait, homines trahi ad Christum monitione, doctrinâ, revelatione, ineffabiliter facta. Confirm. tandem conclusio ratione negativa; quia scilicet qualitatis distinctæ, in qua gratia consistat, nulla unquam necessitas potest probari.

ARTICULUS III.

Solvuntur Objectiones.

18. **O**B. I. Gratia præveniens, & excitans, est illa, quam DEUS facit in nobis sine nobis: ergo non potest stare in actibus vitalibus. conseq. patet; quia actus vitales essentialiter producuntur à vivente; nam sunt actiones essentialiter immanentes: adeoque illustrationes intellectus, & inspirationes voluntatis, producuntur etiam à nobis, qui per eas illustramur. antec. probatur ex Scripturis. psal. 120. v. 2. dicitur: *Auxilium meum à Domino, qui fecit cælum & terram*: ergo gratia, sive auxilium, ita est à DEO, sicut cælum, & terra, quæ ab ipso solo, absque ullo alterius influxu, producta sunt. Idem antec. etiam probatur ex Concilio Arausicano II. quod cap. 20. ait: *Multa in homine bona fiunt, quæ non facit homo*: quod potissimum à Concilio dictum est de gratia præveniente: ergo.

Resp. dist. antec. Gratia est, quàm DEUS facit in nobis sine nobis, moraliter, aut meritorie concurrentibus. conc. antec. sine nobis physice concurrentibus. neg. antec. & conseq. ad primam probationem. neg. conseq. Non dicit psalmista, eodem modo produci gratiam, quo producitur cælum, & terra: sed tantum dicit, produci eam ab eodem DEO. Ad 2. prob. ex Arausicano servit superior distinctio de influxu libero morali, & meritorio, & de influxu tantum physico. Neque Concilium excludit alium influxum, quàm moralem, & meritorium; quia plus non requiritur ad intentum Concilii, quod contra Massilienses voluit definire, quòd natura, nisi gratiâ præventa, non possit elicere actum salutarem, vel, prout oportet, ut ei justificationis gratia conferatur, qui est modus loquendi Tridentini.

Ad clariorem rei hujus intelligentiam notandum, particulas *sine nobis*, triplicem cooperationem excludere posse, physicam, liberam, & meritoriam: quamnam autem excludant, ex circumstantiis, & subiecta materia est colligendum. Certum autem est, in hac materia de gratia præveniente, ex mente Conciliorum, & Patrum, per particulas *sine nobis*, excludi semper influxum liberum, & meritorium; nam, si homo in primam gratiam influeret meritorie, adeoque eam mereretur, non jam esset gra-

tia, & minùs essent gratia ea, quæ eam consequuntur: quæ tamen ideo dicuntur gratiæ quia in prima gratia, tanquam in radice, gratis dantur.

At non excludunt Concilia, aut Patres influxum purè physicum, indeliberatum, & necessarium; quia hic influxus, qui nec liber, nec moralis, nec meritorius est, nullo modo præjudicat intentioni Conciliorum, quæ fuit contra Pelagianos, & Semipelagianos asserere, gratiam præcedere omne meritum nostrum, & prorsus gratis, absque prævio ullo merito, dari, nec naturam sufficientem esse ad merendum etiam initium fidei. Imò influxus physicus in gratiam est ad mentem Conciliorum, & Patrum, qui gratiam volunt in actibus vitalibus stare, ut probatum à n. 16.

Accedit, quòd Concilia, & Patres dicant, illud quoque facere DEUM solum, vel sine nobis, in quod tamen etiam nos physice influimus: ergo tantum excludunt influxum moralem, & meritorium. antec. prob. Sic S. Augustinus epist. 105. longè post medium ait: *Quod enim promittit DEUS, non facit nisi DEUS*: ubi illud nisi, quod significat DEUM solum, non excludit nostram cooperationem physicam; cum DEUS promittat etiam visionem beatificam, quæ est manifestè actus vitalis, & in quem influimus. Sic etiam promittit DEUS Ezechielis 11. v. 19. se ablaturum cor lapideum, & daturum cor carneum, seu molliorem affectum erga bonum: in quem etiam physice influimus. Sic Tridentinum citatum n. 16. ait, DEUM tangere cor hominis per illuminationem: utique autem DEUS solus dicitur tangere, & non homo ipse; aliàs gratia etiam esset ab ipso homine: & tamen homo quoque ad eam illuminationem cooperatur, quamvis non liberè cooperetur.

Dein ea, quæ non facimus liberè, & moraliter, juxta modum loquendi Scripturarum, & Patrum, non censetur facere. Sic Paulus ad Romanos 7. v. 17. de motibus inordinatis involuntariis ait: *Nunc autem jam non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum*: quamvis physice utique in eos actus influxerit. Sic Christus Matth. 10. v. 20. ait Apostolis: *Non enim vos estis, qui loquimini: sed Spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis*: utique autem etiam ipsi, physice saltem, locuti sunt. Sic D. Bernardus de gratia, & libero arbitrio c. 44. n. 46. ait: *DEUS tria hæc, hoc est, bonum cogitare, velle, perficere, operatur in nobis: primum profecto sine nobis, secundum nobiscum, tertium per nos facit*. Et tamen utique in cogitationes, & volitiones nostras physice influimus.

19. Ob. 2. Ad hoc, ut gratia sit à DEO sine nobis, debet excludi concursus noster, tam physicus, quàm moralis: ergo. Confirm. Gratia excitans est pulsatio januæ cordis, juxta illud Apocal. 3. v. 20. *Sto ad ostium, & pulso*: sed pulsatio est à solo pulsante, non à recipiente pulsationem: ergo etiam gratia est à solo DEO. Resp. neg. antec. ut patet ex jam dictis. Adde tantum hoc: sicut non potest dici, peccatum esse à DEO, licet hic physice ad illud concurrat; quia scilicet non concurrat imputabiliter: ita neque gratia potest dici esse à nobis, licet physice